

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักประสานงานการเมือง โทร. ๐๒ ๒๘๘ ๔๔๐๗

ที่ สนม. ๕๓ /๒๕๕๔

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (ผ่านรองนายกรัฐมนตรี นายวิษณุ เครืองาม)

๑. ประเด็น

ขอความเห็นชอบเสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี(นายวิษณุ เครืองาม) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเจ้าของเรื่องต่อไป

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ นายอริคม อินทุมณี เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม/ประธานกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องด้านกระบวนการยุติธรรมในคดีค้ามนุษย์ กราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องด้านกระบวนการยุติธรรมในคดีค้ามนุษย์ ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ ได้พิจารณาจัดทำข้อเสนอในการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปราบปราม ป้องกัน พิจารณา และดำเนินคดีค้ามนุษย์ โดยยกร่างกฎหมาย รวม ๓ ฉบับ ประกอบด้วย

(๑) ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.

(๒) ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ การเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์)

(๓) ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามศัพท์)

ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. เสร็จแล้ว ส่วนร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้รับทราบแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. มีทั้งหมด ๔๗ มาตรา มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑) พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๒) กำหนดนิยาม “คดีค้ามนุษย์” หมายความว่า คดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำคุกในข้อหาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีใช้คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่ว่าจะมีข้อหาความผิดอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม “ศาลอุทธรณ์” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์ซึ่งมิใช่ศาลอุทธรณ์ภาค

๓) กำหนดให้วิธีพิจารณาคดีการค้ามนุษย์ให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และข้อบังคับของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๖ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติ และข้อบังคับดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายว่าด้วยการ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง มาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

๔) กำหนดให้การปล่อยชั่วคราว จะต้องกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการหลบหนีและ ภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นอย่างเพียงพอ และในกรณีที่เป็นคำสั่งของศาล หากมีการสั่งให้ใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้ศาล มีอำนาจกำหนดเจ้าพนักงานหรือบุคคลซึ่งจะต้องรับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งได้ด้วย

๕) กำหนดให้ในการสืบพยานก่อนฟ้องคดี การไต่สวนมูลฟ้องหรือการพิจารณาคดี หากมี เหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานมาเบิกความในศาลได้ เมื่อคู่ความร้องขอหรือศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้ พยานดังกล่าวเบิกความที่ศาลอื่นหรือสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่แห่งอื่นซึ่งอยู่ในประเทศหรือ ต่างประเทศ โดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพได้

๖) กำหนดให้ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหา หรือ จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลย หลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ

๗) กำหนดให้จัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ขึ้นในศาลอุทธรณ์ โดยให้มีอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีค้ามนุษย์ที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นและตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๘) กำหนดให้การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในคดีค้ามนุษย์ ให้อุทธรณ์ ไปยังศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์ โดยยื่นต่อศาลชั้นต้นภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้ อ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งนั้นให้คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์ฟัง

๙) กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจรับฎีกาเมื่อเห็นว่าปัญหาตามฎีกานั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ ศาลฎีกาควรวินิจฉัย ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ามนุษย์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกันหรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลฎีกา หรือซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกามาก่อน หรือขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่ง อันถึงที่สุดของศาลอื่น หรือเพื่อเป็นการพัฒนาตีความกฎหมาย หรือเมื่อจำเลยต้องคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ามนุษย์ให้ประหารชีวิต หรือเมื่ออัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในคำฟ้องฎีกาของพนักงานอัยการ ว่ามีเหตุอันสมควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย หรือปัญหาสำคัญอื่นตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งไม่รับฎีกาไว้พิจารณา ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

๓. ข้อพิจารณา

กระผมพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑) รัฐบาลประกาศให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ และกำหนดให้เป็นนโยบายเร่งด่วนโดยให้ทุกส่วนราชการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในทุกมิติ

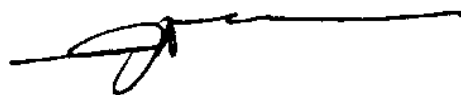
๒) ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. เป็นร่างฯ ที่คณะกรรมการฯ ที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามป้องกัน พิจารณา และดำเนินคดีค้ามนุษย์ต่อนายกรัฐมนตรี

๓) การตรากฎหมายใช้บังคับ คณะรัฐมนตรีจะต้องเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ซึ่งจะมีขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเสนอร่างฯ ให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา แล้วจึงเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป เป็นต้น ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ ดังนั้น หากจะขับเคลื่อนร่างพระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย จะต้องนำร่างพระราชบัญญัติเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อน

๔. ข้อเสนอ

จากข้อพิจารณาตามข้อ ๓ กระผมขอกราบเรียนเสนอขอความเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นผู้พิจารณา และเป็นเจ้าของเรื่องต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ จักได้ดำเนินการต่อไป

(นายสุวพันธุ์ ดันยวธรณะ)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี